

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPRÓVÉDELDE-UTCA 58. Telefon száma 55-88.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPRÓVÉDELDE-UTCA 58. Telefon száma 51-86.

Mai számunk több közleményét: Veszélyek: A pártegység. Kézeletünk. A román-bolgár konfliktus.

A pártegység.

Nos, tisztában van-e már az ország a pártegységgel, a liberalizmussal, a régi és az új korszakkal, Széll Kálmán megváltó szerepével? Egy és más dologgal kétségtelenül tisztába jöhetett.

Hogy is ne volna hát tisztában az ország a pártegységgel is, a szabadelvűséggel is! Igazán neveléses fáradság azt keresni, hogy a két matador beszédei mennyiben vágnak össze, mennyiben különböznek, több-e az egyezés közöttük vagy több-e az eltérés.

A kiállítások küszöbén.

Irta: Széna Tamás.

A kiállításokról a magyar művészetek, hogy az újabb alkotásaikat küldjék be a teli kiállításra. Jóllehet mind a két egyesület kizárólag nemzeti kiállításra rendez csaknem egy időre tüzte ki a megváltás napját, biztosra vehető, hogy belesietett vázra lesz elég mind a két kiállításra.

Hát a kiállítások másik tényezője: a közönség mit csinál? Szaporodnak-e a látogatók és szaporodnak-e mindenekelőtt az olyan látogatók, a kik kepeket és szoborműveket vásárolnak? Ha őszintek akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy a publikum érdeklődése nálunk még mindig nem áll arányban a művészek számarányához.

lőnséget komolynak képzeli. De az a politikai iskola, melyből ezek a kétértelmű beszédek és abszurd meghatározások folynak, egy és ugyanaz.

A „szabadelvű” pártegység bálványát állították fel Nagyváradon is, Jászberényen is. Az óriási többség és a közös működés szükségét hirdette Tisza is, Apponyi is. És mindkettő a hazafi nagylelkűség, a politikai önkéntagség legszébb pózjában lépett oda a bálványhoz, hogy oltárára tegye le személyes hajlandóságait, mindennemű régi előszeretét. Micsoda hazug tétel, micsoda czinkostársi áldozatkészség!

Bizony neves pöz az „előszeretetek feláldozása”. Láttuk már Apponyinnál olyan mértékben is, a hogy Tisza Kálmánnal látjuk csupa hazafias közlekedésből a megkülönböztetés feláldozását.

ken párthívei a hatalomhoz vezető lépcsőket kivájják. A mióta Apponyi a többség táborába került, megessett először az a „minuendo-licitáció”, hogy Széll Kálmán ur a háromszor megszentelt és hétszer megpecsételt paktumos megállapodások teréről csufosan visszaretírt Thun gróf támadása elől.

Alalmi beruházások. A magyar kormány, mint már hírül adtuk, több részlet keretében jelentékeny beruházásokat óhajtat tenni és tekintetben még az összeszólítottak lép a parlament elé. Mint félhivatalos részről jelentik, tervben vannak többek közt a következők:

Alalmi beruházások. A magyar kormány, mint már hírül adtuk, több részlet keretében jelentékeny beruházásokat óhajtat tenni és tekintetben még az összeszólítottak lép a parlament elé.

De Perszia népe nemcsak azért érdekes, mert valaha szomszédja volt a magyaroknak. Érdekes teszi az a más körülmény, hogy a nagy történelmi népek között az egyedüli, mely napjainkig tisztán megmaradt. Azok a népek, melyek először szerepet játszottak valaha a világhistoriában: elenyésztek rendre. Az őt egyiptomi nép kivételével. Az assyriaiak, medeknek nyomuk is elpusztult. A római nép egy sereg más néppel olvadt egybe. A görög nép megmaradt ugyan görög népek, de a mai görög erében talán csak egy századrésze az olyan vér, mely a régi Hellas fiaitól származik.

Közéletünk.

Perszia messze esik tőlünk, a magyar ember persza emhert nem éri, világtávolban nem is lát olyat, tehát nem is sokat tudjuk vele. Pedig a persza megérdemli, hogy törődjenek vele, s volt idő, midőn magyar és persza szomszédok voltak egymással s közelről ismerték egymást.

Tudásaink észre vették régen, hogy az, a mit mi magyar disztinnek nevezünk, s a minék Gsmagyar voltával egyará vagyunk: Persziában is ismeretes. A pávatollas rózsát meg a kankalin virágját nem csak a mi szülőszánkban varrja ki a galléria, nem csak a mi asztalunkon festi ki a tulipános ladara, hanem épp oly alakban kifestette és kihimézte azt századok előtt a perzsaiai mestereim is, a Szasszanidák uralkodók korában.

Huska mester pedig kimutatta azt is, hogy a sokat emlegetett székely kapu ősi mintája is Persziában található. Ez a persza király és a persza előkelő épen olyan alakú palmaszólopot faragtatott a palotájára, a minőt az udvarhelyi ács ma is farag.

Sőt bizonyos ma már az is, hogy azok a szaityák, a kik Indiát bírták valamikor, nyugot felé való költözésük idején Perszia szomszédjában laktak, és sok oly nyomot hagytak maguk után, melyeknek jellege határozottan magyaros.

Perszia népe pedig megvan ma is, ugyanaz a nyelvet beszéli, ugyanazt a földet lakja, a melyet kétezer év előtt, s ugyanazoknak unokáiból áll, a kik ott hadakoztak Cyrus csatáin.

Elnyomták azt a persza népet gyakran, meghódították országát, elvették függetlenségét, ellopították szabadságát. De a legelső alkalommal összeszedte magát megint. Nem lett belőle akkora hatalmasabb, a minő Xerxes idejében volt valamikor, nem vállalkozhatott arra, hogy meghódítsa az egész világot. De Kosru vagy Sapur idejében is a leghatalmasabb állam volt egész Közép-Ázsiában, s kultúrára nézve mindig a legelső akkor, ha meg volt a függetlensége.

Mert a persza faj, úgy látszik, sohasem volt túlságosan harcra, hanem a békes foglalkozásokat kedvelte. Nagy katonai hódításait is inkább annak lehet tulajdonítani, hogy műveltségre s gazdaságra multa felül a szomszédos népeket és szoldosainak tömegével verte le őket.

Artaxerxes vagy Darius udvaránál ép oly művelt és finom volt az élet, akár Athénéban. Tudósok, költők, bölcseszék, művészek vittek a főszerepet. Sok jeles görög elhagyta hazáját, oda költözött, mert megbecsülték tudományát vagy ügyességét. Themistokles, mint a király barátja és vendége, csupa görög társaságában élte le Persepolisban öreg napjait. Ktesias és Deinon irodalmi tanúságot is tettek arról a megbecsülésről, melyben ott a tudósok része volt.

A Szasszanidák korában is, nemcsak hatalma tette nagygya ezt az országot, hanem műveltsége is. Az építészet és szobrászat fejlettségéről máig beszélnek a romok. S bámulattal néztem mindig I. Szapurnak egy pénzdarabját (melyet egy barátom hozott Teheránból), a melynek oly tökéletes a technikája, hogy azt finomságra nézve a kőművésznőim veret ma se éri utól. De egyetlen mai pénzverés produkta sem.

S hogy minő fejlettséget ért el a persza irodalom, arról eléggé tanuszkodnak Firdusi művei.

Egész Ázsiában ma sencken nép, mely a kultúra és civilizáció iránt annyira fogékonyaságot és természetes hajlamot tanusítana, mint a persza. A persza ipar egyes termékei hamulatlan ügyességgel tesznek tanúságot. A persza szőnyeg az egész világon drága pengézet fizetik. Bronzból készült vázák egészen Párisig és Londonig elkerülnek s mutatják, hogy ez a nép az ipar terén tanítója lehetne egész Ázsiának.

A civilizáció iránti fogékonyaságról tesz tanúságot maga az a tény, hogy a persza sah, rövid idő alatt immár második ízben hagyta otthon kenyeimet, az uralkodás gondjait, aláisa minden előnyét, csakhogy közelében közelből ismerje meg a nyugati kultúra haladását.

Ezt a népet könnyen lehetne oda fejleszteni, hogy eltanulja a Nyugattól azt, a mi becses és méltó az utazására.

Bár nálunk is talánva illet mind többet a persza uralkodó és kísérete, s bár ne kiábrándulva mennének innen tovább! Valaha az óseink tanultak tőlük, bár ók tanulnának most nálunk mind több olyat, a mit meg- és eltanulni érdemes!

FALUN.

— OROSZ REGÉNY. — 35

Irta: THEONOV VLASTIMIR.

Alekszejevna Julia valamit választani akart, de egyszerre úgy érezte, hogy a feje fáradt, hogy nehezeze az a gondolkodás s válsz helyett csak ennyit mondott: — Az meglehet, de hát mit tegyünk? S újra elhaladtott.

A lakik már a Volga közepén haladt. A nagy, tiszta hullámok csak úgy dobáltak a ladikot, mint valami dióhéjat. Az evezősök erősen rátamaskodták az evezőkre, a kormányzó figyelmes nézett előre.

— Csak nem a „Bojárinya” az a gőzös, a mely utánunk jön! — szóltal meg az egyik evezős.

A kormányos, csak miután átvizsgálta a ladikot egy nagy hullámon, nézett vissza és röviden szólt: — Az! — aztán kis szünet mulva hozzá tette; igyekezettek fiuk, különben elküskün.

Alekszejevna Julia ebből megértette, hogy a „Bojárinya” az a hajó, a melyen ő neki el kell utaznia s valami babonás felelemmel, egyáltalán pedig örvendezve nézett arra a fehér hajó-óriásra, a mely utánok haladt. Im már egész közel van, már meg lehet különböztetni a fedélzetet a utasokat, s im: kereshetül gyorsan kavarara a vizet, elfutott mellettek a „Bojárinya” s ezután rögtön megszólalt annak erős, hosszan tartó füttyelése.

— Nem kőstök el? — kérdezte Alekszejevna Julia a kormányosától.

— Tán csak nem, hiszen ott áll vagy félórát a kikötőben — felelt az — ha az idő csendesebb volna, hát a ladikból is fel lehetne szállni, de így... Gyorsabban fiuk, gyorsabban! — kiáltott az evezősökre s ekkor egy rendkívül nagy hullám egész magára felemelte a ladikot.

Alekszejevna Julia elsapadt, mint a fal s kezével a ladik szélebe fogzkodott, a ladik pedig lesülköt a hullám acél-színű zúrédekén.

alkotásai mint megannyi dokumentumok szerepelnek világszerte. Ezekkel illó dolog megismerkedni a magyar közönségnek, különben pedig annak a fiatal művészenemzedéknek, mely névről a modern nagy mestereket ugyan ismeri, de arra már nem talál módot és alkalmat, hogy alkotásaikat is színről-színre láthassa.

A tömegből kiváló, eredeti művészi egyéniségeknek szabad utilevelünk van a művelt világ minden zugában; nagyon furesza volna, ha egyedül mi zarkoznánk el előlük, és elzárkózunk akkor, midőn Európában mint divatosabbak lesznek a nemzetközi kiállítások. Mi nem ismerjük az angol prerafaistákat, nem ismerjük az arcképfestészek angol mestereit; a spanyol történelmi festők közül csak egy-kettő jutott el hozzánk, a legnagyobbból: Pradilla-t nem mutattunk be soha semmit; a svéd festők jofornam névről sem ismeretesek nálunk, s nem találtunk alkalmat arra, hogy az olasz veristák közül Michellet, Angelo dal’ Oca Bianca-t, Sartorio-t magunkhoz eddigesünk. Pedig mindezek a művészek nagyon érdekeink a közönség, a fiatal művészekre pedig tanulságosak is volnának.

Igaz, hogy meggyerésük nem történhetnék meg minden áldozat nélkül. Ezek a mesterek, magas árait mind, eladásra nálunk nem igen számíthatnak, s azt kívánni tőlük, hogy kiállításaink érdekében anyagi áldozatot is hozzanak: legalább is udvariallanság volna. A szivélyes fölcsóltás el azonban nem zarkoznának el, ha az kellő formában történnek. Nem egy elsőrangú művész ismerem a külföldnek, ki Munkácsy, Zichy, Beniczur, Horovitz és mások után, már énten érdekelték a magyar művészet iránt, s Budapest rohamos fejlődéséről is szerzett tudomást. A ilyen művészt már csak az újsg ingere is elhozna hozzánk, ha tudná, hogy ilyen szives fogadtatásra talál. Eljönne nem hasonlóslebből, de mert jól esik neki, hogy értéket az idegen földön is fölismertek. A tavalyi venezzeai nemzetközi kiállítás egy ilyen előkelő művészt beszélte nekem, hogy egyik ismertebb munkáját csak azért küldte el Bécsbe, hogy egy előtte különben ismeretlen fiatal leány, ki naiv lelkesséddel szereti a művészetet, levelelben arról panaszokodott, hogy tőle még semmit sem láthatott osztrák kiállításokon.

A képzőművészeti társulatnak minden bizonyon csak hasznára lehet, ha keresi az előkelő (de csakis az előkelő) külföldi összeköttetéseket. Ezek, míg egyfelől kiállításaink színvonalát emelik s a publikum érdeklődését fokozzák, a fiatal magyar

